

ACC. N:R M. 16854: 1-17.

Landskap: Småland Upptecknare: Edla Jonasson, Knäred
Härad: Lunnerbo Berättare: " " "
Socken: Hinneryd Berättarens yrke: småbr. hustru
Uppteckningsår: 1967 Född år 1892 i Hinneryd

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Kalas. s. 1-17.

LUF 134

ACC. N:R M. 16854:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Till svar på Eder Längelista N 134
Vill jag meddela, angående Kalas
"Gille" det var det allmänna ardet
för att nämna Gillen i Eder ord-
ning "Läsnäte" på Prästen i
Ockelbo November. Ja den i "Raten"
som skulle vara "Husfästare" ställ-
de alltid till med ett spårungande
kalas på Prästen samt Klockaren
i sakna, samt stäket och Kate-
kander med barnen, sådana kalas
var så att säga tvungna därför
dessa sätt, till dig riktigt sågigt
när gång, ty på sommaren ska
och på Prästen Huset Husfästare
Ja så Prästen skulle ju fästare
alla i deras Rättfärdiga-kundskap
men då detta var över, Raten upphörde

LUF 134

31/7-67

mad, då började kalaset med mys-
ke, goet, mat och dryckjarn i mängd
man påstod att häd Präst och
Klockare måste bäras ut till skut-
sen ut på småttarna, ja nog
var det blata, kalas det net jag
på den tiden då jag var påbörp
at Kakerskan i köket, men när
"värdig Präst" blev "plakat" (full)
då stod glädjen högt i läck läst
för värdskapet i "gård" ja ska säga
ett Maran var lycklig, över sitt
"gaa" Gilje. Ja vist var det
mången som vid barn dop stald
sitt ~~med~~ med ett rungande "Ber-
sel" kalas, men dit ledde belatt
"Lycka" stäcken, och även Prästen om
Barn dopen skulle äga rum i pommot

ej an. acker. pärligick i kyrkan eller
Gästgården, till detta Gille hade
släktingarna allment förning denna
var antingen Satast, eller Ostkakaelle
Gympankaka bakad i färr, Satasten
var alltid upplagd på ett blank-
skurat Tenfat, (att blinkskenen ett
Tenfat var en prästman))
ävenledes hände att "Gudfaren"
den som var vid liden att bära
fram barnet till dopet, var det en
kvinna var det Gudmor, men om
paret var gifta var det han som
var Gudfar, om än kvinnan bar
fram barnet, denne Gudfar pågä-
de att medföra en flaska öl!
Sågack en bästa part, som förning
ja på sådana Gille fästades ej

varken deyske ett myske mat.
Blåtaps Blåtaps se det var av alla
kalas det alla finaste och bästa
ja tänk vad myske stora färbe-
rodeser av alla slag, även på dessa
en stor mysken het av, mat å
deyskjan, hit bjäds inte bara
gästra stäkten utan leyn i sin
helhet, samt undans hambrakes
till träd Bruden och Brudgummen
ja så var det Gille så att det
stad pärliga till, men tänk vad
vi stackars uppsatta var färbe.
Så är det ju här i livet, att födas
och dö, även jans många många
vilka ville gåa den sista färden
för sina kära ankäiga, stäskilt
har och tar så högtidlig sammänligt

genom att till begravningen bjuda
släk och vännel till "gravälet".
Men här tillagades mycke mat
och de närmarste släktingarna
mejärde järing, men ej lika som
till Båldas. Vid begravning av
äldre personer plägade Spänbakelser
eller sandbakelser o.d.y. till yngre
var det mestadels papperstra-
kanetter i vitt och rött papper
i kombination. Konfirmandfester
är ett senare Gille, något sådant
var ej brukligt, har tillkommit på
de senare 20 åren. Ingen fast all-
vid födelsedag då mycke min-
dre kamrader. Men Båldas som
var mycke mer brukliga då är
nu, var de glada Julkalasen

Jå då vad det kalas med lād
mat och Brennin, ut lānga
leamos, då fick även vi sam-
mar pass-opp vara med, även
"Koksan" Kåkerskan var med och
saga oss, får väl dansen lānga-
de då hade alla ätit och druckit
sig mājda och belåtna, då drog
Fad och mor i gillegården rīghun-
dan får vila. Men vi yngre sam-
ej var bortskända, med några
dansbaras eller samlingskalas
av något slag, vi drog oss
av hjärtanslöst, till långt in på
småtimmarna, när jag som nu har
blivit till även bara undrar om
ungdamer^{nu} har sålīgare? Alla stäset
var de bättre lādades Brälaps.

Får jag vill fästa Eder typpmärkesam-
het på, att gära kalas. "Rusta till"
var endast möjligt för de besittna
i "Beggda", får annars hände som
får Benjamin i melangäden i en by
vilken gjorde ett spudnande Bröllopp
på sin dotter Karolina. någon tid
därefter var Benjamin aldeles pank
förvänt var stäkten, så lyckligen
samt någon mycket god, eller goda
vänner. Någon bättre social förhållan-
de rådde inte här på aften, fans
endast model var allt gatt. Nej på
de stora Gillen var endast den allra
närmaste släktingarnas leas med-
signdra. Men på Julkalasen var det
närstan bara ungdom, får att alla
som haft lögda räpserer, släpaskar

Var bejudna till Julkalasett på
gården. I de allra största fall så
pade man naturligen, åt dem att
vara så goda, välkomna till det
eller det kalaset, mäktigtvis sken
man ett brev, men några tryckta
bejudningskort, var endast vanliga
till begravningar, dessa lämnades
persönligt till alla inom räck-
håll de övriga måste man
sända pr. post. Nej någon på-
lysning i Kyrkan har ej jag
hört omtalas, Nej se det fanns inte
någon telefon då, här på orten
Ingen särskild teyning förekom
vid bejudningen, men i hemmen
var det ett väldigt drugande av
vinn som ansågs vara gå till beeds

alla först, "kalerättet" var alla vilje
men ingen gick förest" där för blev
det ett väldigt "krusande" Vaa, det
var lika vid alla Kalas, utom
vid Barndag, för där skulle ju
alltid Gudmor och Gudfar vara
de alla förmänst, dessa gunga
före alla de övriga gästerna.

Vist, sade man åt, och förrissade
sig om, Kakeerka, ja ibland långt
i järväg, så att man var riktigt
säker på denna, juha låd Bee-
veringshjälps, diskeerka, och en till
att så säga, passa opp, mest Kak-
keerkan, hjälpsa till med baket
samt att syppskärningen samt
ordina brickaerna, låra sypp deiskt
skåsa brödet för hand! ja det var

mångahande man måste göra.
Fanns det någon "Kocka" i byn och
den som var ledig ja, då var man
glad, annars måste man få tag
på en annan. Inte alla i byn
hade en-åsamma, det skulle ju
var övertrumf jästäss, men jag
vet att det var inte så lätt att
få hjälp, juet vad jag också nämt
Kakeriskan, det fanns en de rätt
så svåra att gå till laga, för det
berodde ju helt på hur många
gäster det skulle vara, men då att
tillagades i hemmen fick folk se
om att bärga i tid, för vi
tog Kockan hela lofallet, köket i kö-
ket och bryggstugan, där som syl-
tarna och Maiven vid slakten

Sittagades, ädel beyddes färs färs in-
gott färdiglagadt. Hon befulde över
alt, men ställade sig naturligtvis
efter moran önskingar. Måten
lagades allihop i hemmen, det
var mycke, ty Kocken bar att ansua
set, men dessa kunde befalla hjäl-
lodarna må si sea; Väst nytt på
nyare ställades på, Beträningen var
ej setar, vad Kocken fick en penne
om dan, vi sam hjälpte till pengar
150, till 2 kr pr dag, och minis halva
motten. De vilka sam skötte om själ-
va Söveningen vet jag ej så noga
Vog räptes något, men alla lärade
om varandra, den ena då och den
andra då det var de sam skulle
hvara kalas, så pågades alltid

Lönas berinder och bestick hos den
handlare som man plägade att
handla sitt behov liad i allmänhet
och till Gillena, Bard stalusäten
var sällan dukar, sådana ägde de
"säta" Bondsmännen själva, det ansågs
futtigt att låna dukar! Blannar
om det var sommar tid, men på vint-
ren var det sparsamt, sådana var
att köpa endast i Staden här träd-
gårdsmästare, men alltid ljus sådana
stämpel man ju i hemmen, Bardsfält
får salt peppar senap, allt i ett. Ja
nog liad, och inte, var det sällan
men då endast vita sådana, dessa
lades vid var talrik, Inga plaserins-
kast på den tiden, det var alltid
gäende bard. Ja det varierade till

de olika fästeerna sam. Begravning
måste man ju passa tiden, efter som
gädfästningen var beständ, likaså vid
Bärlöpen, Men det fanns de som trodde
att det var fint att komma i "Efte"
sinna fästlar, klädseln var ej något
vidare "variation" skillnad i sinna-
made sin bräta klädning. Mamma
sin "Bengummakartjen" eller alltid
mörk sådan. Se vid familjefäster-
na var alltid vidtalad ett snycke
omtyck par, dessa var värdpalk,
dessa emat-sag gästerna och änskade
dessa välkomna, samt tag hand
om deras tillfälliga kläder samt ku-
rddkanader. Då och färningen ifall
det var sådan, Vist det var ett väl-
digt handduckande, innan alla tid-

alla särskilt om man kom sist,
Fäst måsades alla i det huset på,
fäst och även då önskad man väl-
kommen, Bockar å Kupper hängdes in-
dan, på vinden om det ej var
plats i fästugan, men sedan var
var och en ner till var och en.

Da vist alla skulle ha en fin
bit av färingen, Tälman har det
Gunnas alltid varit, en liten lapp
om papper och instruktion. Väl
redigera färing. Bjuda till både
det var alltid Vårdfolkets uppgift
det varisade, de yngsta de
alltid tillhåll, de valde hur som
hållit, som jag om nänt endast vid
barnens, annars työde Gasku släkten
fäst, da var det alltid ett välsignat

Leugande, Bordsbön lästes alltid av
värdens, om ej något Prästerskap
var med, i Kåkasen, så var Borden
om han var med på Kåkasen alltid den för-
nämsta gästen. Bordsbönen "I Jesu namn
till beards vi gå, Välsigna Gud den
mat vi få" amen, "Vår Gud vi locka
Dag får allt gatt, Får mat och dryck vi
här undfått" amen, Endast Prästen,
som var kinfalken går först, Gud på-
bullen Inse om det var Kåkas var det
rådant reankades mat, samt dryck
i mycket het, annars rades "hoo..."
då va bara lite Kaffe" får ansågs
det får de jämägna som inle Kåkas,
nej! Ballikar skiftades, 2 å 3 gånger
i bland flera, Tag man mycket för-
sta gång, ansågs det apint (hungrigt)

då var lättla att åka nästa gång
säger des med rusk till Masan.
det var så gatt så jag tar mer.
Vist det är och real alltid värdman
sam lejad affart, hon måste
vara överalt. i var krak bjuda
är fruga å stå i. Naturligt vis
skälades det vässe. Ja vid Brä-
lops, i bland på födelskalasen att
eftes sam det passade sig Om det
var plats kunde man falten. vara
får sig sjuka, Råvack, en å annan
smuggrupp. Vid midnatt ja alla lag
fallat på alla utbeistande. "tack
får samvaran" Ingen mat i knyte
mätligtvis Bakas, att hemlaga
var en sed får de munda "laddade"
fattiga. Vist någon dog eller dagon
etter

Lejads alla karpasfamiljer samt
alla som inte ansågs värdiga
färsta dagen, även alla som flytt
Gillesgårderna till Brälar, eller be-
gravnings. Så och alla vilka
denn tidens led, lagt på vägen
"mapat" vid sina utfärdsplock
och på vägen där Liktåget fa-
rit mat Kyrkan. Några ande
här mända Gillerna var alltid
att i hemmen. Hålla Katar mi-
nena i hemmet är nästan ingen
som går alla tillställningar
är anordnade på Kåtel eller
Byddegårdarna. Vissa Kåtel
emåtager beställningar, och
andestärker att matlagning med
severing, på någon Byddegård eller
dyligt.